

Вх. №...../.....2020 г.

ДО
ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

ДОКЛАД
от дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“ и
дирекция „Правна“

Относно: проект на Правила за изменение и допълнение на Правила за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 42 от Закона за енергетика (ЗЕ) по предложение на оператора на съответния борсов пазар Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) одобрява правила за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия. В изпълнение на това законово правомощие КЕВР е одобрила предложените от „Българска независима енергийна борса“ ЕАД (БНЕБ ЕАД, борсовия оператор) Правила за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия (ПРОБПЕЕ, Правилата, обн. ДВ, бр. 55 от 19.06.2020 г.), които са в сила към настоящия момент.

С писмо с вх. № Е-13-210-28 от 23.11.2020 г. от БНЕБ ЕАД е постъпило предложение за изменение и допълнение на ПРОБПЕЕ. В тази връзка със Заповед № З-Е-217 от 26.11.2020 г. на председателя на КЕВР е сформирана работна група, която да извърши анализ, въз основа на който да изготви доклад и проект на Правила за изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия (проект на ПИД на ПРОБПЕЕ).

След обсъждане и анализ на относимите факти и обстоятелства се установи следното:

С писмо с вх. № Е-13-210-28 от 23.11.2020 г. БНЕБ ЕАД предлага изменение и допълнение на чл. 166 от ПРОБПЕЕ. Според борсовият оператор към настоящия момент е налице невъзможност за преустановяване функционирането на някой от екраните за търговия, част от електронната система за търговия – двустранни договори (ЕСТ-ДД). В тази връзка БНЕБ ЕАД счита, че е необходимо изменение на чл. 166 от ПРОБПЕЕ с оглед регламентиране на механизъм за временно прекратяване на функционирането на някой от екраните на ЕСТ-ДД.

По силата на чл. 166 от ПРОБПЕЕ, ЕСТ-ДД е достъпна за търговия всеки работен ден с изключение на случаите на техническо прекъсване или актуализация на софтуера. Операторът изпраща своевременно официално уведомление до търговските участници за тези случаи. Операторът е задължен да осигури достъпност до ЕСТ-ДД в рамките на 97 % годишно, като в периода на достъпност не се включва времето, необходимо за планирани дейности по поддръжка и актуализация на ЕСТ-ДД. Според предложението на БНЕБ действащата редакция на чл. 166 от ПРОБПЕЕ следва да се обособи като отделна алинея и правната норма да се допълни с нова алинея със следния текст: „Операторът може временно да преустанови функционирането на ЕСТ-ДД по отношение на някой от екраните за търговия, част от сегмент „Двустранни договори“, при липса на ликвидност на съответния екран или по друга причина, след получаване на разрешение от Комисията за енергийно и

водно регулиране. Инициране за спиране на съответния екран може да се предприеме от оператора единствено след решение на борсовия съвет към БНЕБ ЕАД. Операторът е длъжен да уведоми всички търговски участници и да публикува съобщение на интернет страницата си относно преустановяването на търговията на съответния екран, като предостави мотиви и посочи началния и крайния срок за преустановяването. Функционирането на съответния екран се възстановява в първия работен ден след изтичане на периода, за който се преустановява работата на екрана.“.

Предвид регламентираните в ЗЕ правомощия на КЕВР, и с оглед яснота при прилагането, предложението на БНЕБ ЕАД за създаване на нова алинея в чл. 166 от ПРОБПЕЕ следва да се прецизира, като придобие редакция: „(2) Операторът може временно да преустанови функционирането на ЕСТ-ДД по отношение на някой от екраните за търговия, част от сегмент „Двустранни договори“, при липса на ликвидност или по друга причина. Инициране на преустановяване на функционирането на съответния екран на ЕСТ-ДД може да се предприеме от оператора след решение на борсовия съвет към БНЕБ ЕАД. Операторът е длъжен да уведоми всички търговски участници и да публикува съобщение на интернет страницата си относно преустановяването на функционирането на съответния екран на ЕСТ-ДД, като предостави мотиви и посочи началния и крайния срок за преустановяването. Функционирането на съответния екран на ЕСТ-ДД се възстановява в първия работен ден след изтичане на периода, за който функционирането е преустановено.“

Съгласно чл. 317 от ПРОБПЕЕ всички промени в Правилата се одобряват от КЕВР и се публикуват на интернет страницата на БНЕБ ЕАД. Предвид посочената разпоредба предложението на БНЕБ ЕАД за изменение и допълнение на ПРОБПЕЕ следва да бъде разгледано от КЕВР, като в хода на неговото разглеждане следва да се вземат предвид относимите разпоредби на Закона за нормативните актове (ЗНА).

Съгласно чл. 28, ал. 1 и ал. 2 от ЗНА, в редакцията обн. ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 04.11.2016 г., проектът на нормативен акт се внася за обсъждане и приемане от компетентния орган заедно с мотивите, съответно доклада към него и предварителната оценка на въздействието по чл. 20 от ЗНА, като мотивите, съответно докладът, следва да съдържат: причините, които налагат приемането; целите, които се поставят; финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба; очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива; анализ за съответствие с правото на Европейския съюз. Предвид разпоредбата на § 5 от Преходните и заключителни разпоредби към ЗНА, за приеманите от КЕВР подзаконови нормативни актове не се изисква изготвяне на предварителна оценка на въздействието по чл. 20 от ЗНА.

Във връзка с горното, в настоящия доклад са изложени мотивите за приемането на проект на ПИД на ПРОБПЕЕ, както следва:

1. Причини, които налагат изменението и допълнението на ПРОБПЕЕ:

След приемането на ПРОБПЕЕ (обн. ДВ, бр. 55 от 19.06.2020 г.), в резултат от натрупаната практика от работата на борсовия пазар се установи липса на нормативно регламентирана възможност за борсовия оператор, при необходимост да преустанови функционирането на някой от екраните за търговия, част от пазарен сегмент „Двустранни договори“. В тази връзка е необходимо да бъде извършена промяна в ПРОБПЕЕ, съгласно която да бъде предвиден механизъм, посредством който да е възможно да се стигне до временно прекратяване на работата на някой от екраните за търговия на сегмент „Двустранни договори“, ако са налице важни причини за това.

2. Целите, които се поставят:

С проекта на ПИД на ПРОБПЕЕ се цели да се създаде сигурност в обществените отношения, възникнали в резултат на търговията с електрическа енергия на организиран борсов пазар, като се уреди правото на борсовия оператор, каквото вече съществува по отношение пазарен сегмент „Ден напред“ и „В рамките на деня“, временно да преустановява работата на екраните за търговия на сегмент „Двустранни договори“.

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Прилагането на ПИД на ПРОБПЕЕ не е обвързано с разходи за държавния бюджет.

4. Очаквани резултати от прилагането:

Приемането и прилагането на ПИД на ПРОБПЕЕ ще премахне рисковете пред БНЕБ ЕАД и търговските участници, породени от липсата на ликвидност на съответния екран за търговия или от друга важна причина, налагаща временно преустановяване на търговията, което ще резултира в по-голяма яснота и сигурност в отношенията между търговците участници, както и между тях и оператора на организирания борсов пазар на електрическа енергия.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

Предложеният проект на ПИД на ПРОБПЕЕ е в съответствие и не нарушава основни права и принципи от правото на Европейския съюз. Проектът е съобразен с нормите на ЗЕ, които въвеждат изисквания на Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно общите правила на вътрешния пазар на електрическа енергия. На следващо място, проектът на ПИД на ПРОБПЕЕ е съобразен с изискванията на Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията от 24 юли 2015 година за установяване на насоки относно разпределянето на преносна способност и управление на претоварването, Регламент (ЕС) № 1227/2011 от 25.11.2011 г. на Европейския парламент и на Съвета относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия, Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета от 05.06.2019 г. относно вътрешния пазар на електроенергия.

При одобряване на предложения проект следва да бъде проведена процедура в съответствие с разпоредбите на ЗНА, на Административнопроцесуалния кодекс и на ЗЕ. Проектът на ПИД на ПРОБПЕЕ следва да бъде публикуван на интернет страницата на КЕВР, ведно с доклада, съдържащ мотивите, както и на Портала за обществени консултации. Следва да бъде проведено обществено обсъждане на проекта, като на заинтересованите лица бъде предоставен подходящ срок за изразяване на становища и предложения по него.

Зачестилите случаи на липса на ликвидност на екраните за търговия на сегмент „Двустрани договори“ сериозно възпрепятстват търговията с електрическа енергия и застрашават интересите на борсовия оператор и на търговските участници. Това обстоятелство води до необходимост да не бъде проведена процедурата, регламентирана в чл. 26, ал. 4 изр. първо от ЗНА, предвиждаща 30-дневен срок за предложения и становища по проекта на ПИД на ПРОБПЕЕ от публикуването му за обществени консултации, поради което следва да се приложи предвидената в чл. 26, ал. 4, изр. второ от ЗНА възможност Комисията да определи друг такъв срок, но не по-кратък от 14 дни.

Във връзка с необходимостта от провеждане на обществено обсъждане на проекта на ПИД на ПРОБПЕЕ следва да се отчете факта, че с Решение № 325 от 14.05.2020 г. на Министерски съвет, считано от 14.05.2020 г., е обявена извънредна епидемична обстановка на територията на Р България, свързана с епидемичното разпространение на COVID-19 и съществуващата непосредствена опасност за живота и здравето на гражданите. С Решение № 855 от 25.11.2020 г. извънредната епидемиологична обстановка в Р България е удължена до 31.01.2021 г. Предвид усложнената епидемична обстановка в Р България КЕВР е приела решение по т. 8 от Протокол № 175 от 05.08.2020 г. за реда за провеждане на обществени обсъждания и открити заседания за срока на обявената извънредна епидемична обстановка, което следва да се съобрази при провеждане на общественото обсъждане на проекта на ПИД на ПРОБПЕЕ.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 14 и чл. 21, ал. 1, т. 42 от Закона за енергетиката, чл. 26 от Закона за нормативните актове, чл. 43, ал. 1, чл. 49 и чл. 51 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, предлагаме на Комисията да вземе следните

РЕШЕНИЯ:

1. Да приеме настоящия доклад;
2. Да приеме проект на Правила за изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия;
3. Да насрочи обществено обсъждане на проекта по т. 2, което да се проведе по реда на решение по Протокол № 175 от 05.08.2020 г., по т. 8 на Комисията за енергийно и водно регулиране;
4. Датата и часът на общественото обсъждане бъдат публикувани на интернет страницата на Комисията за енергийно и водно регулиране;
5. Да публикува проекта по т. 2, ведно с доклада, на интернет страницата на Комисията за енергийно и водно регулиране и на Портала за обществени консултации;
6. Да определи 14-дневен срок за предложения и становища във връзка с публикувания проект по т. 2 след провеждане на общественото обсъждане и на Портала за обществени консултации.